לא: כל הפסולין פרק שלישי זבחים

הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר מצטרף. וא"ת דלמא לעולם לא יצטרף [ז] ואתא למידק דלאכול ולאכול בחד גברא מצטרף ואפי' ביתר מכדי אכילת פרס וכן בתר הכי דלייק אביי דלאכול ולאכול ביתר מכדי אכילת פרס מצטרף מדקתני לאכול ולהקטיר דלמא אתא למידק דלאכול ולאכול כשני גברא מצטרף ויש לומר דלייק מדתלי טעמא שאין הקטרה ואכילה מצטרפין משום דהאי אכילה והאי הקטרה הא אי משיגא הקטרה כאכילה הוה מצטרף [ח] (אי משיגא הקטרה) אע"ג דהוי כעין שני בני אדם [ט] וביתר מכדי אכילת פרס:

ביתר מכדי אכילת פרס מהו. וא"ת לוכח מדתנן [י] אלו זית כחוץ אלו זית לתר פסול וי"ל דדלמא בלהקטיר אע"ג דרישא קתני לאכול כזית כחוץ כזית לתר שמא בכא דאלו זית מיירי בלהקטיר דווקא: **ומאי** קמ"ל אי לאכול ולאכול שדרכן [יא] לאכול כו'. תימה טובא קמ"ל כדלייק אביי גופיה לעיל לאכול ולאכול כשני בני אדם ביתר מכדי אכילת פרס:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל הפסולין ששחטו: **שהשחיטה** כשרה בנשים. בגמרא מוכח דנשים שוחטות אפי' לכתחילה [ב] הא דתנן ששחטו דיעבד משום דבעי למיתני טמאים לכתחילה לא ולא קתמר משום דבעי למיתני נשים דקתני בריש מיכן [גא] תשובה למה שכתבו [גב] בהלכות א"י דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלה ועוד כתוב בהן שחט ולא בירך ועכוס ששחט שחיטה [גג] פסולה וגלאה שהם חומרות בעלמא שהיה אומר [גד] אותו החכם שכתב הלכות ארץ ישראל:

ובטמאים. מפרש בגמרא דלכתחילה אין שוחטין שמא יגעו בבשר ואע"ג דהם קדשים אינו מכשיר אינם הקודש מכשרת או כשהעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה כדאמר בפ"ק דפסחים (דף כ.) וא"ת מיפוק ליה דלמא אתיא [גה] לאתשוטי כפנים ואפי' [גו] טהור גמור לבן זומא דאמר (יומא ג.) הנכנס למקדש טעון טבילה [גז] אין יכול לשחוט בסכין ארוכה דלמא אתי לאתשוטי כדאמר בפ' אמר להם הממונה (שם דף לח.) וי"ל דבטהור שייך למיגזר טפי דלמא אתי לאתשוטי אבל טמא מיהר זהיר ומידכר ומשום הכי לא נקט נמי שמא יכנים ידו לפנים אע"ג דאיכא איסורא [גח] (לקמן דלקמן לב:) דיאה בתקלא שמה דיאה ומיהו איכא למימר דנקט טעמא דהוי לבולי עלמא והקשה ה"ר אפרים [גט] והיאך במוקדשין שוחטו דאע"ג דמוקי לה בגמ' בסכין ארוכה אין יתכן שיהא כל כך ארוכה מהר הבית [ד] עד עזרת ישראל כדתנן במסכת כלים (פ"ב מ"ח) החיל מקודש מהר הבית שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם עזרת נשים מקודשת היומנה [לא] שאין עבוד יום נכנס לשם ואפי' [לב] אי הא קוגיא בטמא שרץ ומותר ליכנס בחיל מ"מ עזרת נשים ארוכה קל"ה אמה [לג] והיאך יתכן שתהא סכין ארוכה כל כך וי"ל דהיכא דבטמא בעזרת נשים לא הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר ולהקטיר שאין זית שלם לאוכל אחד מצטרף: **ביתר מכדי אכילת פרס.** לשהות בין תחילת אכילתו לסופה יותר מכדי אכילת פרס דאילו גבי כל איסורים שבתורה קיימא לן [לד] דלא הויא אכילה הכא מאי: **לאכילה גבוה מדמינן לה.** דהא איתקוש לענין מחשבה אכילת גבוה ואכילת אדם בהדי הדדי ואכילת גבוה אף כיותר מכדי אכילת פרס היא פעמים שאינו ממהר לבולעו: ה"ג [לה] **לאכול ולאכול דומיא דלהקטיר מצטרף.** והיכי דמי יותר מכדי אכילת פרס לאכול אי זית ולאחוז ולאכול אי זית וכן זה לזה יותר מכדי אכילת פרס דומיא דהקטרה מצטרף: **דלמא.** האי להקטיר דקתני בהיקף גדול קאמר וכיוותה דוקא לאכול ולאכול דמצטרף: ה"ג מתני' **לאכול כחצי זית כו' טעמא דלאכול ולהקטיר כו' דבר שאין דרכו לאכול.** כי האי להקטיר דמתני' דקמיירי (הא) באימורים: **הא קתני ריש זה הכלל כל השותה והמקבל לאכול דבר שדרכו לאכול כו'.** אלמא מאכילת [לו] מזבח לאדם לאו מחשבה היא: **הא מני.** הך סיפא דאיצטריך למיתני אין אכילה והקטרה מצטרפין רבי אליעזר היא: **לאכול דבר שאין דרכו לאכול.** [דהיינו] אימורין ומיבשר עליו חוץ למקומו או חוץ לזמנו: **אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול.** הכי דוק מייה אכילה והקטרה אין מצטרפין לפגול [לז] הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול מצטרף ואע"ג דחשיב לתלתין: **ומאי קמ"ל.** הך סיפא לא לאו למידק מייה הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול דומיא דלהקטיר מאי [לח] קמשמע לן למה לי למתני אי לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול קא משמע לן דקאמרת דמחשבת תלתין מצטרפת מרישא שמעת מינה: **ואי לאכול ולהקטיר.** כלומר ואי היא גופה קא אתא לאשמועי' דאין אכילה והקטרה מצטרפת [לט] ולאו לדיוקא [מ] דילה אתאי: **מדיוקא דרישא שמע מינה.** דקתני לאכול דבר שדרכו לאכול הויא [מא] מחשבה אבל לאכול דבר שאין דרכו לאכול לא הוי מחשבה ש"מ דאם מיסב לאכול תלתין מצי זית כשר ואלו זית אימורים [מב] לא מצטרפי וכל שכן לאכול תלתין מצי זית כשר ולהקטיר תלתין זית אימורין דלא מצטרפי [מג]: **השתא ומה לאכול ולאכול לא מצטרפי.** כשר ואימורים לאכול ולהקטיר מיבעיא: [מד]**הכא.** כי מיסב לאכול אימורים הוא דלא מצטרף בהדי אכילת כשר משום דלאו כי אורחיה קמחשב אבל לאכול כשר ולהקטיר אימורין דבהאי כי אורחיה קמחשב כו' קמ"ל:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה. כדיליף בגמ' [לב.]: **ובטמאים.** בטמא שרץ קאמר שאינו מטמא כלי דלאו אב הטומאה הוא אלא בטמא מת וכגון שבדק קרומית של קנה [מה] ושחט בה אבל בסכין לא שהוא מטמא את הסכין והסכין מטמא את [מו] הבשר וכגון דעביד סכין אריכא ושחיט: **לפיכך הן פוסלין.** את הקרבן בטמאבה אם שחטוהו [מז] בטמאבה הואיל ורלוויין לעבודה זו מחשבתן מחשבה וכולן

עין משפט נר מצוה

קל אב מי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה י':

א ג מי' פ"ם אם הל"ח ופ"ט מהלכות כלאים מקדש הל' ו ופרק כ' מהלכות מעש"ק הלכה ח:

ב ד מי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה ב:

מוסף רש"י

אכילת פרס. אלו בכר שעשיתו כו מכמים את הטיבור שהוא כולו מזון שהי מעורות וחלבו מזון שעדה אחת (ברכות מא.) פרס הוא אלו בכר שעשיתו כו עיבוריו תמומים שהוא מזון שהי מעורות וחלבו לבית המזבח לעולה כנדים אם יעבה כו כדי אכילתו שנתנה תורה שיעור שהייתו כדי שעורה דתניא (מקות יד) והאוכל בכית יכנס את בגדיו והלכה לאמה מעיני דאלו בכר של שמונה ימים הוא שעורה (פסחים מד.). פרס לשון פרוסה (שבועות ד.) **את** שדרכו לאכול אין שאין דרכו לא. דלא הויא מחשבה אם תיסב לאוכלו לאחר, ומיון דלא הויא מחשבה לא מצטרפין לפסול: אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול. כגון כאלו זית כחוץ כאלו זית לאחר מצטרפין לפסול (מנחות יב.): **הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן** כל הפסולין. לעבודה, כגון זר ולאון טמא וכמל מום וכיולא בהן: ששחטו. קרבן (חולין ב.):

שיטה מקובצת

תוד"ה הא לאכול ולאכול כו' מצטרף, ואע"ג בו' ר"ל דמגמרא הוא כיון שיש לתקרק כל הני רבותות אית ליה לרייקנן כל (מהן) דאפשר לרייק, דאם לא כא כי אם לתקרק כה ביתר מכדי אכילת פרס מצטרף ליתני לאכל כשני בני אדם דלא מצטרף וכ"ש לאכל ולהקטיר, וכן אם לא כא כי אם לתקרק הא כשני בני אדם מצטרף ליתני לאכל כאדם אחד ביתר מכדי אכילת פרס דלא מצטרף וכ"ש אכילה והקטרה (הרא"ש ז"ל): **הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן** תוד"ה ובטמאים כו' חיאך יתכן שתהא סכין ארוכה בל בר. ר"ל דמיירי בטמא מת שטמא בפנים ומיתר מן הטורה לוכנס בתחנה ליה אפילו את עצמו מכמתיב (שמות יב. יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכדכתיב (שמות יג.) עמו בתחילתו, וכיון שאינו אסור אלא מדרבנן לא נזיר, כ"ש בטומאה שאירעה בפנים דליכא איסור שייה. אי אמא מיירי בטיבר הבמה (רשו"ל מהרי"ל ז"ל):

מסורת הש"ס

(א) מנחות יב: כל הקונית, (ב) [לעילכ.ג.] [ומס]לקמן לה., (ד) חולין כ:, (ה) ברכות לא יבמות לב [ירושל' שבת פ"ב ה"ה, יומא פ"ב ה"א], (ו) לעיל כו:, (ז) כריתות יג., (ח) חולין ב ע"ש, (ט) צ"ק מ"ג, (י) לעיל כט. (כ) [מדות פ"ב מ"ה]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובטמאים וכו' אם הבשר הם ד"ה ואם מ"ה ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר וכנין דעביד סכין: (ב) ד"ה לפיכך וכו' שחטוהו מחשבה חוץ לזמנו וחוץ למקומו דהואיל ולחיין:

שינויי נוסחאות

א) ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר. ר"ל, ובעיין בכ"מ. ועי' גי' רש"י וכעיין בכ"מ. ועי' ל"ק דמגלה גר רש"י: ב) לאכול דבר שדרכו כלל. (שיטה): ג) בס"ל נוסף מאן תנא וכ"ה בנמנות. ד) ומאי קמ"ל אי לאכול ולאכול דבר כו' כלל (ריטב"א ובנמנות ובבה"ר ובמהרש"ל): ה) לבחר וכחצי זית לבחר פיגול אי וכו' (שיטה וכ"ה בנמנות). נ"ל ל"ג המיגות שבקונטרס (עליון): ו) מיכת ובטמאים ליתא במקצת כדפרי"ש ותי"ל, ועיין תי"ט ורש"ל: ז) הי"ג הא לאכול כו' (שיטה): ח) בס"מ נוסף אדם לפזמה ומאכילת: ט) לפגל אבל אכילה והאכילה מצטרפין לפגל ואע"ג כלל. (שיטה וכ"ה בבה"ר): ול"ק גרים מצטרפין לפסול הא וכו' מצטרפין לפגל ואע"ג: י) תיכות מאי קמשמע לן נמתק (שיטה): יא) ל"ל מצטרפות (שמנחות): יב) ל"ל אדיוקא (ריטב): יג) הוא דהוי כלל. (ריטב): יד) אימורים למחר (שיטה): טו) מעשרפי דהשתא ומה כו' כלל. והקל. (שיטה. ריטב): טו) מה"ל לאכול ולהקטיר אצטריך. מי' לעולם לנופיה והכגן היא כראמרן ואע"ג דמדוקיא שמעינן לה איצטריך פר"א התם כי וכו' כלל. והקל (שיטה): יח) מצטרף. (שיטה): יח) גר' דלא הים בגרסתם ליתה דגמ' דילמא בהיקף גדול, וכן לדעת הכ"מ פ"ד מהל' פסה"מ הי"ב בדעת המגה"ש (תוד"א שם): יט) דבר שדרכו כלל. (שיטה): כ) ים לחוסף דמפרש (שיטה. לו מדקאמר (הגריב): כא) ומבאן (דיש שיטה): כב) שבתוב (ריטב): כג) שחיטתו (ריטב): כד) אומר מדעתו (ריטב): כה) אתי (ריטב): כו) דאפילו (שיטה): כז) טבילה איבעיא לן בסרק אמר להם הממונה אי יכול לשחוט בסכין ארוכה אי לא דלמא אתי לאמשוכי וי"ל דבטהור וכו' כלל. (שיטה): כח) איסורא דאוריתא (שיטה): כט) וטמא היאך שוחטו במוקדשין דאע"ג כו' כלל. (שיטה): ל) מהר הבית מחקן. ול"ל מעזרת נשים עד עזרת ישראל דתנן במסכת כלים החיל מקודש ממנו שאין גוים וכו' (ריטב): לא) ל"ל ממנו (שיטה): לב) ואפילו אי לוקי להאי סוגיא בטמא וכו' כלל (ריטב). ל"ל ואפילו הוי האי טמא בטבול יום והלא עזרת נשים ארוכה וכו' (שיטה):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com